

лексики від арабських і перських запозичень. А ще - скасування старих аристократичних титулів, введення імен і прізвищ, перенесення столиці з Константинополя до Анкари, встановлення 5-денного робочого тижня, створення першого національного банку, націоналізація залізниць, прийняття плану індустріального розвитку, аналогічного радянській п'ятирічці. Демократизація торкнулася всіх сфер життя. Жінки отримали право навчатися в університетах, займатися бізнесом, голосувати, обиратися в парламент. Церкву відділили від держави і перевели Коран на турецьку мову; легендарна Свята Софія перетворилася з діючої мечеті в музей. Була уніфікована освітня система, побудовані сотні нових шкіл, запроваджено обов'язкові до відвідування курси ліквідації неписьменності. Звичайно, Мустафа Кемаль не був ідеальним халіфом зі східної казки. У роки його правління тривало пригнічення нетурецьких національностей (наприклад, в ході придушення курдського повстання в 1925 році загинули тисячі мирних жителів). Незважаючи на шанобливе ставлення до ісламу, Ататюрк любив пропустити по стаканчику спиртного напою «раки»; смерть реформатора (10 листопада 1938 роки), власне, і була через цироз печінки, викликаний, як вважають, непомерним алкоголізмом.

Список використаної літератури:

1. Асілбек Бісенбаєв. Ататюрк. – Режим доступу: інтернет-сайт <http://sesna.hypermart.net>.
2. Мустафа Кемаль (Ататюрк). – Режим доступу: інтернет-сайт <http://www.peoples.ru>.
3. Ататюрк. - Енциклопедія "Кирило і Мефодій", т. 1, компакт-диск, 1998 р.

Власюк В.І., Подуфала О.О.

ВПЛИВ ЕМІГРАНТІВ КАНАДИ НА ПОЛІТИЧНУ СИСТЕМУ В УКРАЇНІ

У статті автори аналізують взаємовідносини між українською діаспорою в Канаді та Україною, а саме її допомога протягом останнього часу.

Ключові слова: діаспора, політична діяльність, громадянське суспільство.

Із 5 млн. українців, що проживають у західній діаспорі, 2 млн. мешкають у США, а ще 1,2 млн – у Канаді, причому більшість з них народилася на чужині. Масове переселення українців до Канади розпочалося ще наприкінці ХІХ ст. Сучасна українська етнічна група в Канаді не має суцільних поселень — так званих етнічних анклавів: канадські українці живуть уперемішку з іншими національностями по всій країні. Коренні українці проживають переважно в Нью-Йорку, Філадельфії, Чикаго, Пітсбургу, Детройті, Клівленді та інших містах. За переписом 2001 р. українці посідають дев'яте місце серед національностей у Канаді (10-е місце у Британській Колумбії, 7-е в Альберті, 6-е у Саскачевані, 5-е у Манітобі, 12-е у Онтаріо та 22-е в Квебеку).

За кількістю українських мігрантів (1,2 млн чол) Канада поступається лише Росії, де мешкає 1,9 млн українців. Навіть зараз активно залишається міграція українців до західних країн. Державна міграційна служба (ДМС) України оприлюднила статистику щодо подорожей українців за кордон та їхнього виїзду до інших країн на постійне місце проживання (ПМП). Виявилось, що у

2015р. залишили країну для проживання за кордоном 11 345 осіб, а повернулося до України 1687 осіб, які раніше виїхали на ПМП.

За словами представників Посольства Канади в Україні, сьогодні Канада переживає нову хвилю української міграції. Наприклад, щорічно за робочою візою в Канаду звертається 800 громадян України, за студентською візою - 600 чол., а за туристичною візою до 8 тис. українців. Найцікавіше те, що Канада не створює будь-яких бар'єрів в еміграції українців і тому візи отримують 80-90 % наших громадян [3].

Питанням вивчення української мови, історії та традицій в Канаді опікується уряд країни, керівництво провінцій, Український Навчальний Комітет, Союз українських студентів Канади і ще ціла низка державних і громадських організацій. Вивчення в школах і університетах українознавства, української мови і літератури фінансується урядом Канади у рамках реалізації програми "Мови спадщини". У 1979 р. Альберта стала першою з провінцій, у якій було узаконено іншу, ніж англійська чи французька, мову навчання. Слідом за Альбертою українську мову було запроваджено в Саскачевані та Манітобі. В Канаді, як і в США, діють українські музеї, бібліотеки, архіви, школи українознавства, встановлені пам'ятники Т.Шевченку, князеві Володимиру, Іванові Франкові, Лесі Українці, Василю Стефанику, Маркіяну Шашкевичу. Як і в США, в Канаді стали відомими вченими, політиками ряд наших земляків: А.Глинка, Б.Гуцак, Е.Гоголь, С.Юськів, В.Юрко, Р.Романів, Д.Струк, Я.Рудницький, письменники У.Самчук, О.Зуєвський[2].

Канадці не тільки підтримують дух, а й активно діють для підтримки українців. Канада активно підтримувала Революцію Гідності. Українці з екранів телевізорів бачили, як діаспора підтримувала нас, брала участь в пікетах, акціях на підтримку Майдану. «Діаспора до певної міри взяла роль прес-секретаря України, тому що тоді не було уряду: один уряд розпадався і втікав, а інший ще не прийшов. Велика кількість людей вирушила підтримувати Україну, відправляла допомогу. Діаспора стала таким малим урядом в екзилі. Ми писали прес-релізи, їздили до Вашингтона, і аж тоді в Америці зрозуміли, що в Україні переворот уряду, і що це є прагнення України до Незалежності та Свободи», – каже Марта Фаріон, президент Києво-Могилянської фундації Америки, активний член української громади Чикаго. Гуманітарна допомога бійцям, культурні проекти, укладання економічних угод, як-от нещодавнє підписання зони вільної торгівлі з Канадою, розвиток громадських організацій – все сприяє розвитку демократії в Україні.

Через «Комітет допомоги Україні міста Монреаль» було зібрано і відправлено більше 110 тисяч канадських доларів. Спочатку активні громадяни акціями підтримували Майдан, а після початку російської агресії і почали збирати поміч на підтримку української армії. Наведемо слова щодо створення і функціонування комітету: «Комітет взагалі створився спочатку неофіційно. То були громадські активісти і то було на підтримку Майдану. В листопаді 2013р. І перші акції були в центрі міста, власне, маніфестації на підтримку Майдану. І Автомайдан був на підтримку Майдану. А офіційно комітет

утворився 1 березня 2014р. Ми тоді зібрали наше перше віче, в той день коли Рада Федерації Росії проголосувала одногосно за введення військ в Україну», — каже член комітету.

«Акцію «Зігрій солдата», ми проводили з усіма церквами Монреаля, коли люди приносили туди речі, і ми вже по церквах їх розбирали. Більше того, ми використовуємо будь-який захід, який відбувається в громаді — виступ, концерт, якась подія, щоб зібрати кошти. Зараз відбувся фестиваль, ми мали скриньки на фестивалі, в неділю буде виступати театр ім. Марії Заньковецької ми будемо там», — розповідає Олена.

У 2016 році в Україні стартував проект Go Global, в якому іноземні волонтери з усього світу виявили бажання допомогти українським дітлахам подолати мовний бар'єр та покращити рівень володіння англійською мовою. Серед іноземних волонтерів були також українські канадці, які вирішили всією сім'єю відвідати Україну та взяти участь у проекті. Це були не лише поодинокі волонтери, які проживали на території Канади, а цілі сім'ї. Наприклад у одній із шкіл Вінниці іноземними волонтерами було подружжя, яке покинуло територію України більше десяти років тому, та їх двоє дітей. У цей нелегкий час для рідної країни, вони розуміли, що українським дітлахам потрібно покращити рівень володіння іноземною мовою, адже Україна посідає далеко не перше місце володіння англійською мовою.

Дані приклади показують, що навіть не проживаючи на території країни, канадські українці роблять величезний внесок у розвиток та підтримку батьківщини. Українська громада у Канаді активно підтримує своїх співвітчизників у такий важкий для України час. Ця допомога виявляється не лише промовами, а й реальними діями, що справді рятують життям багатьом українцям.

Список використаної літератури:

1. Національна концепція співпраці із закордонними українцями. // Офіційне Інтернет-представництво Президента України.
2. Недужко Ю. Kordan B. Ukrainian Studies Courses at Canadian Universities: Trends, Prospects and Implications. – Edmonton: CIUS, 1983. – 30 p.
3. Піскун В. Освіта українського зарубіжжя: питання взаємокультурного проникнення в країнах проживання // Освіта в українському зарубіжжі: Освітньо-виховні аспекти діяльності. – К., 2014.

Яремус І.

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ВИБОРІВ

У статті аналізується політична культура громадян України в контексті підготовки та проведення виборів.

Ключові слова: політична участь, політична поведінка, політична свідомість, політична культура.

Актуальність проблеми обумовлюється важливістю формування ефективних демократичних практик в Україні, успішність втілення яких не в останню чергу